

ÞITT NAFN
BJARGAR

LÍFI

CIHAM ALI,
ERÍTREA

NUMIN Á BROTT 15 ÁRA
OG EKKI SÉST SÍÐAN

ÞITT NAFN BJARGAR LÍFI Í 20 ÁR

Samstaða fólks getur náð fram mögnuðum samfélagsumbótum og réttlæti.

Fyrir 20 árum skipulagði lítill hópur aðgerðasinna Amnesty International í Póllandi sólarhrings bréfamarþon. Næstu árin fylgdu aðgerðahópar í fleiri löndum í kjölfarið. Og í dag er **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** stærsti mannréttindaviðburður í heimi.

Árið 2001 voru 2.326 bréf skrifuð. Árið 2020 voru bréfin, tístin og undirskriftir ákalla orðin 4,5 milljón! Fólk hvaðanæva úr heiminum hefur sameinast um þá hugmynd að samstaða sé möguleg þrátt fyrir fjarlægðir. Þessi samtakamáttur hefur komið á raunverulegum breytingum í lífi fleiri en 100 þolenda mannréttindabrota, frelsað þá frá pyndingum, ofsóknum eða óréttlátri fangavist.

Í ár beinir herferð Amnesty International **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** sjónum að einstaklingum sem sætt hafa mannréttindabrotum fyrir friðsamlegt aðgerðastarf eða sýn sína á lífið. Málin snúa til dæmis að hinsegin aðgerðasinnum, umhverfissinnum og friðsamlegum mótmælendum. Einstaklingarnir sem um ræðir hafa ýmist sætt ofbeldi, skotárásur, fangelsisvist, ofsóknum eða hótunum. **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** verður til þess að þessir þolendur mannréttindabrota fá stuðningskeðjur í þúsundtali frá fólki frá fjarlægum heimshornum. Þolendurnir og fjölskyldur þeirra finna að mál þeirra er ekki gleymt þar sem vakinn er opinber athygli á málunum víða um heim.



Frá **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** í Tævan, 2020.

Til viðbótar við bréfaskrifin þrýstir Amnesty International á þá sem hafa völd til breytinga, eins og til dæmis stjórnaráðgjafir í viðkomandi landi. **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** varpar einnig ljósi á óréttlæti í máli þessara einstaklinga með ýmsum viðburðum og nær heimsathygli í gegnum samfélagsmiðla.

Fólkið sem sjónum hefur verið beint að fyrri ár hefur lýst yfir þakklæti til þeirra sem hafa gripið til aðgerða og greinir frá styrknum sem það fann frá öllum þeim sem létu sig mál þess varða.

Oft er hægt að sjá verulegar breytingar á framkomu yfirvalda í garð þolenda mannréttindabrota í kjölfar herferðarinnar: ákærur eru felldar niður, fólk leyst úr haldi, meðferð er mannúðlegri og lög eða reglugerðir sem taka á óréttlætinu eru kynnt til sögunnar.

■ Kynntu þér málin í ár á:
www.amnesty.is

■ Hafðu samband fyrir frekari upplýsingar:
amnesty@amnesty.is

■ Tístu og taggaðu
[@Amnesty](https://twitter.com/Amnesty) á Twitter og sýndu stuðning með myllumerkjum **#W4R21** og **#PITTNAFN**

ÁÐUR EN ÞÚ BYRJAR

Hægt er að nota þetta verkefni í fjölbreyttu umhverfi fyrir ýmsa hópa, t.d. í skólastofunni, félagsmiðstöðvum, með fjölskyldunni, í hópi baráttufólks fyrir mannréttindum og á netinu. Leiðbeinendur geta aðlagð efnið eftir þörfum og kringumstæðum hvers hóps. Sem dæmi gæti verið gagnlegt að kanna þekkingu þátttakenda á málefnum, huga að hvað henti best miðað við fjölda þátttakenda svo allir fái tækifæri til að vera virkir þátttakendur og mögulegum hindrunum. Þegar þátttakendur grípa til aðgerða er mikilvægt að ræða hvort það sé öruggt fyrir hvern og einn og þá af hverju eða af hverju ekki.

Verkefnin eru öll ætluð virkri þátttöku þátttakenda sem kanna, ræða, greina og spyrja spurninga um málefni en eru ekki einungis mataðir á upplýsingum. Þessi aðferðafræði er kennslufræðilega mikilvæg þar sem þátttakendur:

ÞRÓA lykilfærni og -hæfni

FÁ TÆKIFÆRI til að mynda eigin skoðun, bera upp spurningar og öðlast dýpri skilning á málefnum

TAKA ÁBYRGÐ á sínu námi og móta umræður í tengslum við áhugasvið, hæfni og áhyggjuefni

FÁ RÝMI fyrir tilfinningar sínar og að móta sín eigin viðhorf

■ Amnesty International býður upp á fjölda netnámskeiða um mannréttindi á hinum ýmsu tungumálum (m.a. nokkur námskeið á íslensku) á www.academy.amnesty.org. Þar er að finna örnámskeið á ensku um baráttufólk fyrir mannréttindum sem kynnir herferðina **PITT NAFN BJARGAR LÍFI**.

GÓÐAR FRÉTTIR ÚR ÞITT NAFN BJARGAR LÍFI 2020

ÞÍN ÞÁTTTAKA SKIPTIR MÁLI



BARÁTTUKONA LAUS ÚR HALDI Í SÁDI-ARABÍU

Nassima al-Sada, baráttukona fyrir frelsi kvenna, var handtekin og fangelsuð árið 2018 fyrir friðsamlega mannréttindabaráttu. Í fangelsinu var hún barin af fangelsisvörðum og fékk engar heimsóknir, ekki einu sinni frá lögfræðingi sínum. Nassima var frjálst á ný í júní 2021, þökk sé stuðningi 777.611 einstaklinga víðs vegar að úr heiminum. Hún er nú komin í faðm fjölskyldu og vina á ný.

ÞRIGGJA BARNNA FAÐIR MUN BRÁTT SAMEINAST FJÖLSKYLDU SINNI Á NÝ

Í apríl 2018 var Germain Rukuki, starfsmaður frjálsra félagasamtaka og baráttumaður fyrir mannréttindum í Búrúndí, fundinn sekur á grundvelli fjölda upploginna sakargifta og dæmdur í 32 ára fangelsi. Hann var fangelsaður áður en hann fékk tækifæri til að halda á yngsta barni sínu, sem fæddist stuttu eftir að hann var handtekinn. Fjölskylda hans flúði Búrúndí af ótta við hefndarárásir. Germain fékk loks frelsi hinn 30. júní 2021 og mun brátt sameinast fjölskyldu sinni á ný, þökk sé ríflega 430.000 einstaklingum sem gripu til aðgerða og kölluðu eftir lausn hans.



© Private

FRAMFARASKREF FYRIR RÉTTLÆTI Í SUÐUR-AFRÍKU

Vinkonurnar Popi Qwabe og Bongeka Phungula voru myrtar þegar þær fóru út á lífið í maí 2017. Þar til nýlega höfðu fjölskyldur þeirra haft áhyggjur af vanköntum og töfum á lögreglurannsókn í máli þeirra. Í mars 2021 var málið tekið upp á ný af lögreglunni í kjölfar þess að 341.106 undirskriftir bárust til stuðnings málinu frá fólki um heim allan. Lögreglan hefur lokið rannsókn sinni og sent málið áfram til skrifstofu ríkissaksóknara.

„Ég er bjartsýn. Mér finnst loksins eins og eitthvað muni breytast,“ segir Thembeihle, systir Popi.



© Private

UM MANNRÉTTINDI

Mannréttindi eru grundvallarréttindi og réttarvernd sem hvert og eitt okkar á tilkall til. Mannréttindi byggjast á meginreglum um mannlega reisn, jafnrétti og gagnkvæma virðingu óháð aldri, þjóðerni, kyni, kynþætti, lífsskoðunum og persónulegri afstöðu.

Sem manneskja átt þú rétt á að komið sé fram við þig á sanngjarnan hátt og þér ber einnig að koma fram við aðra af sanngirni. Þú átt einnig rétt á ákvarðanatöku um eigið líf. Þessi grundvallarmannréttindi eru algild – þau eru réttur okkar allra, allra sem heiminn byggja. Þau eru óafsalanleg – enginn getur tekið þau frá okkur. Þau eru líka óskiptanleg og tengjast innbyrðis – allir þættir hafa jafnmikið vægi og eru tengdir hver öðrum.

Í kjölfar þeirra grimmdarverka sem framin voru í seinni heimsstyrjöldinni urðu til alþjóðleg lög um mannréttindi, á grundvelli Mannréttindayfirlýsingar Sameinuðu þjóðanna. Þau hafa myndað trausta undirstöðu fyrir landsbundin og svæðisbundin lög og er ætlað að bæta líf fólks um heim allan. Yfirvöldum á hverjum stað ber að líta á mannréttindi sem gildandi lög. Þau leggja yfirvöldum og ríkisstarfsfólki þær skyldur á herðar að virða og verja rétt þeirra sem undir lögsagnarumdæmi þeirra heyra, sem og á öðrum svæðum.

Mannréttindi eru ekki munaður sem fólk fær aðeins að njóta þegar aðstæður leyfa.



Frá ÞITT NAFN BJARGAR LÍFI í Benín, 2020.



MANNRÉTTINDAYFIRLÝSING SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA

Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna var mótuð af Sameinuðu þjóðunum á fyrstu árum stofnunarinnar, strax í kjölfar seinni heimsstyrjaldarinnar. Frá árinu 1948 hefur hún verið grundvöllur alþjóðareglna um mannréttindi. Öll ríki heims hafa samþykkt að þau skuli vera bundin af þeim almennu meginreglum sem lýst er í 30 greinum þessa skjals.

Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna er, eins og nafnið gefur til kynna, yfirlýsing. Hún er viljayfirlýsing af hálfu allra ríkisstjórna, um heim allan, um að virða tiltekna reglur og staðla er varða meðferð á og framkomu við mann- eskjur. Mannréttindi eru hluti af alþjóðalögum. Allt frá því að Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna var samþykkt hafa fjölmörg önnur bindandi lög og samþykktir verið gerð á grundvelli þeirra meginreglna sem í yfirlýsingunni er að finna. Það er á grundvelli slíkra laga og samþykktu sem samtök á borð við Amnesty International krefja yfirvöld um að hætta að beita illri meðferð af þeim toga sem þolendur í herferðinni ÞITT NAFN BJARGAR LÍFI hafa upplifað.

MANNRÉTTINDAYFIRLÝSING SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA



BORGARARÉTTINDI OG FRELSI

Réttur til lífs, frelsi frá pyndingum og þrældómi, réttur á að sæta ekki mismunun.

1. grein Allir eru fæddir frjálsir og jafnir
2. grein Bann við mismunun
3. grein Réttur til lífs, frelsis og mannhelgi einstaklinga
4. grein Frelsi frá þrældómi
5. grein Frelsi frá pyndingum



LAGALEGUR RÉTTUR

Réttur til að teljast saklaus uns sekt er sönnuð; réttur til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi, réttur til að njóta frelsis frá geðþóttahandtökum eða farbanni.

6. grein Allir skulu njóta verndar með lögum
7. grein Allir skulu vera jafnir fyrir lögum
8. grein Lagaleg úrræði þegar mannréttindi eru brotin
9. grein Bann við ólögmetu farbanni, fangelsun eða brottvísun
10. grein Réttur til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi
11. grein Saklaus uns sekt er sönnuð
14. grein Réttur til að fara til annars lands og leita verndar



FÉLAGSLEG RÉTTINDI

Réttur til menntunar, til að stofna fjölskyldu og annast hana, til tómstundar, réttur á heilsugæslu.

12. grein Réttur til einkalífs, heimilis og fjölskyldulífs
13. grein Frelsi til að búa og ferðast hindrunarlaust innan landamæra ríkja
16. grein Réttur til að ganga í hjónaband og stofna fjölskyldu
24. grein Réttur til að njóta hvíldar og afþreyingar
26. grein Réttur til menntunar, þar með talinn réttur til gjaldfrjálsrar grunnmenntunar



EFNAHAGSLEG RÉTTINDI

Eignarréttur, réttur til að vinna, til húsnæðis, til lífeyris, til fullnægjandi líf skjara.

15. grein Réttur til ríkisfangs
17. grein Réttur til að eiga eignir
22. grein Réttur á félagslegu öryggi
23. grein Réttur til að vinna fyrir sanngjörnum launum og ganga í stéttarfélag
25. grein Réttur til líf skjara sem tryggja heilsu og velferð



STJÓRNMÁLALEG RÉTTINDI

Réttur til að taka þátt í stjórn lands síns, greiða atkvæði, koma saman með friðsömum hætti, frelsi til tjáningar, lífsskoðunar og trúarskoðunar.

18. grein Réttur til lífsskoðunar (þar með talin trúarskoðun)
19. grein Tjáningarfrelsi og réttur til að miðla upplýsingum
20. grein Frelsi til að ganga í félagasamtök og halda fundi með friðsömum hætti
21. grein Réttur til að taka þátt í stjórn lands síns



MENNINGARLEG RÉTTINDI, RÉTTINDI TIL SAMSTÖÐU

Réttur til þess að taka þátt í menningarlífi samfélagsins.

27. grein Réttur til þess að taka frjálsan þátt í menningarlífi samfélagsins
28. grein Réttur til alþjóðaskipulags þar sem öll ofangreind réttindi eru framkvæmd
29. grein Skylda til að virða réttindi annarra
30. grein Ekki má svipta neinn neinum þessara réttinda



VERKEFNI

ÞVINGUÐ
MANNSHVÖRF

LYKILHUGTÖK

- Þvinguð mannskvörf
- Barn í fangelsi

UM ÞETTA VERKEFNI

Í þessu verkefni læra þátttakendur um mannréttindi og þvinguð mannskvörf í gegnum sögu Ciham Ali, 15 ára gamallar stúlku frá Eritreu. Í síðari hluta verkefnisins fá þátttakendur tækifæri til að skrifa mótmælabréf vegna máls Ciham og veita henni stuðning í verki.

MARKMIÐ

- Að þátttakendur öðlist skilning á hugtakinu þvinguð mannskvörf
- Að þátttakendur geti greint þau mannréttindabrot sem felast í þvinguðum mannskvörfum
- Að þátttakendur finni til samkenndar með einstaklingum sem sætt hafa mannréttindabrotum
- Að þátttakendur viti að börn njóta sértækra réttinda
- Að þátttakendur kynnist herferðinni **ÞITT NAFN BJARGAR LÍFI**
- Að þátttakendur skrifi bréf til stuðnings Ciham Ali og sýni henni samstöðu.

ALDUR

13+

LENGD

60 mínútur

HJÁLPARGÖGN

- Dreifiefni: *Greinaspjöld úr Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna* (bls. 12)
- Dreifiefni: *Daglegar athafnir* (bls. 13)
- Ítarefni: *Bakgrunnsupplýsingar um þvinguð mannskvörf* (bls. 10)
- Dreifiefni: *Saga Ciham Ali* (bls. 14)
- Dreifiefni: *Börn í réttarkerfinu* (bls. 11)
- Dreifiefni: *Einfölduð útgáfa af Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna* (bls. 5)
- Dreifiefni: *Tillaga að bréfi til stjórnvalda* (bls. 15)

UNDIRBÚNINGUR

- Eintök af greinaspjöldum og daglegum athöfnum eru prentuð út og klippt í sundur fyrir alla hópa
- Eintök af dreifiefninu *Börn í réttarkerfinu* prentuð út fyrir þátttakendur
- Eintök af dreifiefninu *Saga Ciham Ali* prentuð út fyrir þátttakendur
- Eintök af dreifiefninu *Einfölduð útgáfa af Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna* prentuð út fyrir þátttakendur

ATHUGIÐ!

Það er mikilvægt að hafa í huga að í þessu verkefni er fjallað um raunverulegt mál barns í Eritreu sem sætt hefur ofbeldi. Það gæti haft misjöfn áhrif á þátttakendur. Gott er að spjalla um líðan þeirra meðan á verkefninu stendur og jafnvel eftir að því er lokið.

1. PÖRUN – RÉTTINDI OG DAGLEGAR ATHAFNIR

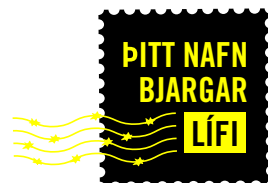
Í upphafi eru þátttakendur spurðir hvort þeir þekki mannréttindi og ef svarið er já þá hvaða réttindi.

Næst er farið yfir mannréttindi og Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna með upplýsingarnar sem finna má á bls. 4.

Útskýrt er að þátttakendur muni skoða á hvern hátt mannréttindi eru hluti af daglegu lífi okkar allra. Litlir hópar eru myndaðir og greinaspjöldum ásamt spjöldum um daglegar athafnir er dreift til allra hópa.

Hóparnir eru beðnir að para saman greinaspjöld og daglegar athafnir.

15 MÍNÚTUR



Allir hóparnir koma saman og ræða niðurstöður úr hverjum hópi fyrir sig. Hér að neðan má sjá hvernig para má spjöldin saman en það eru fleiri en ein möguleg pörun fyrir sum réttindin:

- Grein 3:** Ég get farið um bæinn minn frjáls og án þess að óttast um líf mitt.
Grein 12: Ég þarf ekki að deila mínu einkalífi með kennara mínum.
Grein 13: Ég nýt ferðafrelsis í mínu eigin landi.
Grein 18: Ég get deilt mínum trúarskoðunum frjálst.
Grein 19: Ég nota samfélagsmiðla og segi mínar skoðanir á hinum ýmsu málefnum.
Grein 24: Ég leik mér við vini mína.
Grein 25: Ég get leitað til læknis þegar ég veikist.
Grein 26: Ég get farið í skóla og lært.

Þátttakendur eru beðnir að finna ein til tvönn réttindi og ræða hvernig líf þeirra væri öðruvísi ef þeim væri neitað um þessi réttindi.

Útskýrt er að mannréttindi séu algild og samtengd. Ef ein réttindi eru tekin í burtu getur það haft áhrif á önnur réttindi. Eintaki af einfaldaðri útgáfu af Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna er dreift til þátttakenda.

2. SAGA CIHAM ALI

Þátttakendum er sagt stuttlega frá Ciham með vísan í sögu hennar að hún sé til í raun og veru og hafi verið handtekin þegar hún var einungis 15 ára gömul. Ciham hefur verið í fangelsi í níu ár. Ekki einu sinni fjölskylda hennar veit hvar hún er í haldi. Hún hefur hvorki verið ákærð né færð fyrir dómara. Það er eins og hún sé horfin af yfirborði jarðar.

Þátttakendur eru beðnir að vinna með félaga. Öll pör fá eintök af dreifiefninu *Saga Ciham Ali* og nýta einnig einfölduðu útgáfuna af Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna í verkefnið. Þátttakendur fá 10 mínútur til að lesa dreifiefnið og svara eftirfarandi spurningum:

- Hvað kom þér mest á óvart í sögu Ciham?
- Hvernig heldurðu að henni líði? Hvernig heldurðu að fjölskylda hennar líði? Hvernig líður þér þegar þú heyrir sögu hennar?
- Hvaða mannréttindi hafa verið brotin í tilfalli Ciham og fjölskylda hennar?

Nú kemur allur hópurinn saman aftur til að deila sínum svörum við spurningunum.

Ítarefnið *Bakgrunnsupplýsingar: Þvinguð mannskvörð* er haft til hliðsjónar til að bæta við mannréttindabrotum sem ekki eru nefnd í umræðum.

Útskýrt er að leynilegt varðhald Ciham án ákæru eða málsmeðferðar fyrir dómi telst þvingað mannsvarf samkvæmt alþjóðalögum. Allir einstaklingar eiga rétt á réttlátri málsmeðferð og frelsi frá geðþóttavardhaldi. Þar að auki eiga börn, sem eru grunuð um glæp, sértæk réttindi og skal meðhöndla mál þeirra á annan hátt en fullorðinna einstaklinga sem grunaðir eru um glæp. Þessi réttindi og vernd eru tryggð í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Í lok þessa hluta verkefnis er eftirfarandi tilvitnun í frænda Ciham, Saleh, lesin fyrir þátttakendur:

„Einstaklingar sem eru ákærðir fyrir glæp gegn mannkyninu fá betri meðferð en Ciham. Barn með barnslega drauma hefur verið numið á brott. Það er hreinlega verið að gefa þau skilaboð að henni verði refsað og haldið í fangelsi hálfa ævina.“



■ Ef þátttakendur þekkja ekki Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna gæti verið gagnlegt að kynna þeim hann. Hægt er að nálgast einfalda útgáfu á www.barnasattmali.is





3. RÉTTINDI BARNA Í RÉTTARKERFINU SKOÐUÐ

15 MÍNÚTUR

Litlir hópar eru myndaðir og hver hópur fær eintak af dreifiefninu *Börn í réttarkerfinu*. Útskýrt er að þarna sé að finna þau réttindi sem vernda börn í réttarkerfinu sérstaklega.

Hóparnir eru beðnir að skoða listann og merkja við þau réttindi og þá vernd sem ekki voru virt í máli Ciham.

Ef til vill mætti einnig lesa upphátt í gegnum réttindin úr dreifiefninu *Börn í réttarkerfinu* og biðja þátttakendur að standa upp eða rétta upp hönd ef þeir telja að réttindin hafi ekki verið virt í máli Ciham.

Næst eru hóparnir beðnir að velta fyrir sér eftirfarandi spurningum:

- Voru sértæk réttindi Ciham, sem barns, brotin?
- Hvernig hafa þessi brot haft áhrif á líf hennar?
- Hvernig myndi þér líða ef þú værir í hennar sporum? Hvernig myndi líf þitt breytast?

Nú eru allir hóparnir sameinaðir og deila sínum vangaveltum.

Það er mikilvægt að leggja áherslu á að ekkert hefur spurst til Ciham síðastliðin níu ár. Enginn veit hvar hún er í haldi. Hún hefur hvorki verið ákærð né færð fyrir dómara. Það er eins og hún sé horfin af yfirborði jarðar.

Útskýrt er fyrir þátttakendum að það telst vera þvingað mannhvarf þegar einstaklingur er numinn á brott eða settur í varðhald af yfirvöldum eða aðilum sem tengjast yfirvöldum sem síðan neita að veita upplýsingar um staðsetningu viðkomandi eða hvaða örlögum hann hefur mætt. Þvinguð mannhvörf geta oft varað svo árum skiptir. Í sumum tilvikum sést einstaklingurinn aldrei aftur. Polendur þvingaðs mannhvarfs eru algjörlega upp á náð og miskunn fangara síns, án verndar gegn frekari mannréttindabrotum.

Lögd er áhersla á að þvinguð mannhvörf, þar á meðal varðhald einstaklinga á leynilegum stað, brjóta í bága við alþjóðalög. Það er ekkert sem réttlætir þvinguð mannhvörf. Í nokkrum alþjóðasamningum er kveðið á um bann við slíkum aðgerðum, þar á meðal í Alþjóðasamningi gegn þvinguðum mannhvörfum.

© Saleh Younis



Ciham Ali
hefur verið í
varðhaldi frá
15 ára aldri.



4. GRÍPUM TIL AÐGERÐA FYRIR CIHAM



Þátttakendum er sagt frá herferð Amnesty International **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** og að samtökin biðli nú til fólks um heim allan að grípa til aðgerða til stuðnings Ciham Ali. Það er ef til vill gagnlegt að segja frá góðum fréttum fyrri ára og hversu áhrifaríkt það getur verið að skrifa bréf og grípa til annarra aðgerða í þágu mannréttinda.

Ef ekki reynist nægur tími fyrir þátttakendur að grípa til aðgerða í kennslustundinni eru þeir hvattir til að gera það utan kennslu og leyfa sér að vera skapandi.

■ Það er tilvalið að sýna stutt myndband um **PITT NAFN BJARGAR LÍFI** sem hægt er að nálgast á youtube-síðu Íslandsdeildar Amnesty International (AmnestyIceland).

SKRIFAÐU BRÉF OG BJARGAÐU LÍFI

Ciham er bandarískur ríkisborgari sem þýðir að yfirvöldum í Bandaríkjunum ber skylda til að vernda hana og gera allt sem í þeirra valdi stendur til að tryggja lausn hennar. Amnesty International biður bandarísk stjórnvöld að skerast í leikinn fyrir hönd Ciham. Bandaríkin búa yfir nægu stjórnmálalegu valdi í þessu máli til að beita erítesk stjórnvöld þrýstingi til að leysa hana úr haldi.

Þátttakendur eru hvattir til að skrifa utanríkisráðherra Bandaríkjanna, Antony Blinken, bréf og senda til:

Útskýrt er að oft eru það persónuleg bréf sem hafa mestu áhrifin. Hægt er að nýta neðangreindar leiðbeiningar ef þátttakendur vilja skrifa sitt eigið bréf en einnig er hægt að nýta tillögu að bréfi sem finna má á bls. 15:

- Segðu aðeins frá sjálfri/um/u þér
- Segðu honum hvað þér bregður mest við að heyra varðandi málið
- Krefðu stjórnvöld í Bandaríkjunum um að tala máli Ciham tafarlaust og kalla eftir skilyrðislausri lausn hennar

US Secretary of State,
2201 C Street NW,
Washington, DC,
20520,
USA.

Salutation: Dear Secretary of State

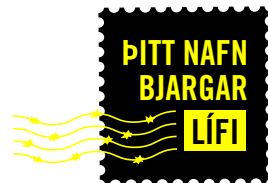
Twitter/ Instagram: @SecBlinken

SÝNUM SAMSTÖÐU

Þátttakendur eru hvattir til að sýna Ciham og fjölskyldu hennar samstöðu með því að taka myndasjálfa þar sem þeir eru klæddir fjólubláu (uppáhaldslitur Ciham) og deila á samfélagsmiðlum. Hægt er að nota myllumerkið **#Purple4Ciham** og tagga **@SecBlinken**

Einnig er hægt að skrifa stuðningskveðju á blað eða teikna mynd fyrir Ciham, taka mynd af því og deila á samfélagsmiðlum. Hægt er að nota myllumerkið **#Purple4Ciham** og tagga **@SecBlinken**

Hugmynd að samstöðuáðgerð! Hinn 8. desember 2021 eru liðin níu ár síðan Ciham sætti ólöglegri handtöku og þvinguðu mannshvarfi. Þá er tilvalið tækifæri til að skipuleggja samstöðuáðgerð. Aðalmarkmiðið er að deila myllumerkinu **#FreeCiham** eins víða og hægt er til að vekja fólk til vitundar um hennar mál. Amnesty International hvetur fólk til að nota fjólubláan lit (uppáhaldslitur Ciham) eins mikið og hægt er til að tengja við samfélagsmiðlaherferðina **#Purple4Ciham**.



BAKGRUNNSUPPLÝSINGAR

ÞVINGUÐ MANNSHVÖRF

Þvingað mannshvarf er þegar einstaklingur hefur verið numinn á brott eða settur í varðhald af yfirvöldum eða aðilum sem tengjast yfirvöldum sem síðan neita að veita upplýsingar um staðsetningu viðkomandi eða hvaða örlögum hann hefur mætt. Þvinguð mannshvörf geta oft varað svo árum skiptir. Í sumum tilvikum spyrst aldrei til einstaklingsins aftur. Þolendur þvingaðs mannshvarfs standa utan verndar laganna og mannréttindi þeirra eru í hættu. Þar á meðal:

- Rétturinn til lífs, frelsis og mannhelgi einstaklinga
- Rétturinn til að njóta verndar með lögum
- Rétturinn til frelsis frá pyndingum
- Rétturinn til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi
- Rétturinn til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns, þar á meðal skaðabóta
- Rétturinn til heilsu
- Rétturinn til menntunar og atvinnu
- Rétturinn til fjölskyldulífs
- Rétturinn til líf skjara sem tryggja heilsu og velferð
- Ýmis réttindi fjölskyldumeðlima einstaklings

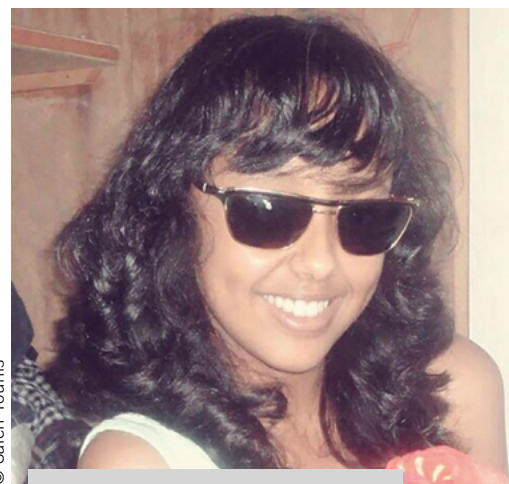
Þvinguð mannshvörf geta einnig brotið á ýmsum efnahagslegum, félagslegum og menningarlegum réttindum þolenda og fjölskyldu þeirra. Þar á meðal:

- Réttinum til verndar og aðstoðar
- Réttinum til líf skjara sem tryggja heilsu og velferð
- Réttinum til heilsu
- Réttinum til menntunar

Alþjóðalög kveða á um að einstaklingum í varðhaldi megi einungis halda á þar til skilgreindum varðhaldsstöðvum, eins og til dæmis opinberu fangelsi. En í sumum löndum er einstaklingum haldið föngrum á einkaheimilum, skipum, herbúðum eða öðrum stöðum. Öll tilvik þar sem varðhald fer fram á leynilegum stað teljast þvinguð mannshvörf.



© Saleh Younis



© Saleh Younis

Ciham Ali áður en hún var handtekin.



DREIFIEFNI

BÖRN Í RÉTTARKERFINU

Virða skal réttindi okkar allra, einnig einstaklinga sem eru ákærðir eða dæmdir sekir fyrir glæp. Þar að auki eiga börn sem eru grunuð um glæp sértæk réttindi og skal koma fram við þau á annan hátt en fullorðna grunaða einstaklinga. Þessi réttindi og vernd eru tryggð í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

HANDTAKA, VARÐHALD OG RÉTTARHÖLD

Börn sem ákærð eru fyrir lögbrot skulu fá:

- lögfræðiaðstoð og réttláta málsmeðferð
- aðgang að lögmanni sem ríkið greiðir fyrir
- að hitta fjölskyldu sína strax við handtöku
- lausn úr varðhaldi fram að réttarhöldum nema algjörlega nauðsynlegt sé að halda þeim

Ekki undir neinum kringumstæðum má pynda börn eða beita þau annarri illri meðferð né neyða þau til játningar á glæp. Meðan á réttarhöldum stendur eiga börn rétt á stuðningi fjölskyldu sinnar og lögmanns. Dómari skal ætíð taka tillit til aldurs og þarfa barnsins og tryggja að það fái réttláta málsmeðferð.

REFSING

Aldrei er leyfilegt að dæma börn til dauða né senda þau í lífstíðarfangelsi. Fangelsisdómum skal einungis beita í undantekningartilfellum, sem síðasta úrræði og þá í sem stystan tíma. Börnum á ekki að refsast á neinn þann hátt sem veldur þeim skaða, hvorki líkamlegum né andlegum. Leitast skal við að börn fái uppbyggilega meðferð og úrræði sem virkir þátttakendur í samfélaginu í stað hefðbundinnar málsmeðferðar og fangelsisdóma.

RÉTTINDI Í FANGELSI

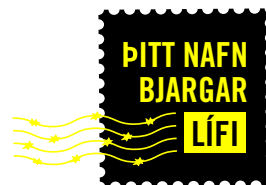
Börn í fangelsi:

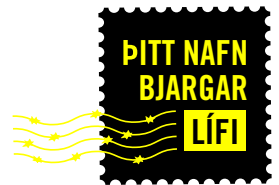
- skulu hafa greiðan aðgang að lögmanni og fjölskyldu sinni
- skulu ekki vera vistuð með fullorðnum
- skulu ekki sæta líkamlegum refsingum
- má ekki vera neitað um grunnþarfir eins og t.d. mat
- skulu ekki sæta pyndingum eða annarri illri meðferð
- eiga að fá samverustundir með öðrum börnum í fangelsinu
- skulu ekki sæta einangrunarvist
- skulu hafa aðgang að menntun
- skulu hafa aðgang að heilbrigðisþjónustu

Börn eiga rétt á ofangreindri vernd sem og ýmiss konar annarri vernd samkvæmt Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.



© Saleh Younis

**DREIFIEFNI****GREINASPJÖLD ÚR MANNRÉTTINDAYFIRLÝSINGU
SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA****GREIN 19:****RÉTTUR TIL TJÁNINGARFRELSIS****GREIN 3:****RÉTTUR TIL LÍFS, FRELSIS OG
MANNHELGI EINSTAKLINGSINS****GREIN 12:****RÉTTUR TIL EINKALÍFS****GREIN 13:****RÉTTUR TIL FERÐAFRELSIS****GREIN 25:****RÉTTUR TIL LÍFSKJARA SEM TRYGGJA
HEILSU OG VELFERÐ****GREIN 18:****RÉTTUR TIL LÍFSSKOÐUNAR (ÞAR MEÐ
TALIÐ TRÚARSKOÐUNAR)****GREIN 24:****RÉTTUR TIL AÐ NJÓTA HVÍLDAR OG
AFÞREYINGAR****GREIN 26:****RÉTTURINN TIL MENNTUNAR**

**DREIFIEFNI****DAGLEGAR ATHAFNIR**

ÉG NOTA SAMFÉLAGSMÍÐLA
OG SEGI MÍNAR SKOÐANIR Á HINUM
ÝMSU MÁLEFNUM

ÉG GET FARIÐ UM BÆINN MINN FRJÁLS
OG ÁN ÞESS AÐ ÓTTAST UM LÍF MITT

ÉG ÞARF EKKI AÐ DEILA MÍNU EINKALÍFI
MEÐ KENNARA MÍNUM

ÉG GET FERÐAST UM LANDIÐ MITT
FRJÁLS

ÉG GET LEITAÐ TIL LÆKNIS
ÞEGAR ÉG VEIKIST

ÉG GET DEILT LÍFSSKOÐUNUM
MÍNUM FRJÁLSLEGA

ÉG LEIK MÉR VIÐ VINI MÍNA

ÉG GET FARIÐ Í
SKÓLA OG LÆRT

DREIFIEFNI

SAGA CIHAM ALI

Ciham Ali fæddist í Los Angeles en ólst upp í Eritreu og átti sér stóra drauma. Hún var staðráðin í að verða fatahönnuður þegar hún yxi úr grasi. Draumar hennar urðu hins vegar að engu þegar hún var 15 ára gömul.

Hinn 8. desember 2012 var Ciham handtekin við landamæri Súðans þegar hún reyndi að flýja Eritreu. Faðir hennar, Ali Abdu, þáverandi utanríkisráðherra undir stjórn Isaias Afwerki forseta landsins, gerðist landflótti þegar her landsins gerði valdaránstílaun gegn stjórnvöldum. Sá orðrómur var á kreiki að Ali Abdu hefði stutt valdaránið og Ciham kynni að hafa verið handtekin sem hefndarráðstöfun.

Nú ár eru liðin frá því að Ciham sætti þvinguðu mannshvarfi en enginn veit, ekki einu sinni fjölskylda hennar, hvar hún er í haldi. Hún hefur ekki verið ákærð eða komið fyrir rétt. Það er engu líkara en Ciham sé horfin sporlaust.

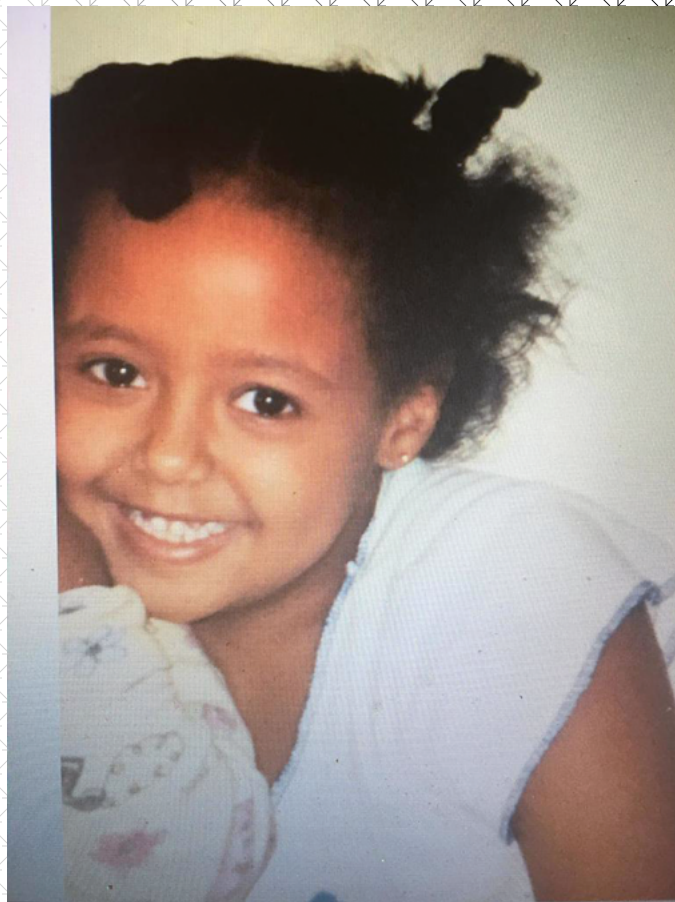
Eritrea er alræmd fyrir að halda fólki föngnu í gámum neðanjarðar þar sem það þarf að þola miklar öfgar í hita og kulda. Frásagnir herma að margir hafi látið lífið af völdum pyndinga, hungurs, sýkinga eða í kjölfar annarrar hrottalegrar meðferðar í þessum fangelsum.

Á meðan önnur börn á aldur við Ciham stefna á framhaldsskóla hefur Ciham liðið ómældan hrylling.

Enda þótt Ciham sé bandarískur ríkisborgari hafa stjórnvöld þar í landi hunsað kröfur um að beita sér í máli hennar. Bandarísk stjórnvöld hafa þagað þunnu hljóði yfir skelfilegri stöðu Ciham, jafnvel þó að þau hafi vald til að hafa áhrif á stjórnvöld í Eritreu.



© Saleh Younis



© Saleh Younis

BRÉFSÝNISHORN

CIHAM ALI – ERÍTREA

US Secretary of State
2201 C St., NW
Washington, DC
20520
USA

Dear Secretary of State,

Ciham Ali, a US citizen born in Los Angeles and raised in Eritrea, has been missing since 8 December 2012. The teenager who dreamt of becoming a fashion designer was arrested at the Eritrean border when she was 15. Her arrest appears to be in retaliation against her father's suspected involvement in a coup attempt on the Eritrean government. Nine years on and no one knows where Ciham is. Eritrea is notorious for imprisoning people in underground containers where they torture, starve or even kill them. The US government must act now. Please use your influence and speak out for Ciham: demand her immediate and unconditional release.

Yours sincerely



UM AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International er alþjóðleg hreyfing yfir 10 milljón einstaklinga sem telja að allt óréttlæti komi þeim við. Við berjumst fyrir heimi þar sem allar manneskjur fá að njóta mannréttinda sinna.

Við rannsökum atburði og segjum frá því sem gerist, hvar og hvenær sem mannréttindabrot eiga sér stað. Við beitum yfirvöld, áhrifamikla aðila og fyrirtæki þrýstingi og reynum að tryggja að þessir aðilar standi við gefin fyrirheit og virði alþjóðalög. Með því að miðla áhrifamiklum reynslusögum fólksins sem við vinnum með virkjum við milljónir stuðningsfólks okkar um heim allan til að berjast fyrir breytingum og koma aðgerðasinnnum í framlínunni til hjálpar. Við styðjum fólk til að leita réttar síns með fræðslu og þjálfun.

Með starfi okkar verndum við fólk og valdeflum það til að berjast fyrir ýmsum málefnum, þar á meðal afnámi dauðarefsingar, fyrir kyn- og frjósamiréttindum, gegn mismunun og réttindum flóttafólks og farandfólks. Við berjumst fyrir því að aðilar sem beita pyndingum verði dregnir fyrir dóm. Við beitum okkur fyrir því að fá lögum sem stuðla að kúgun breytt og við berjumst fyrir frelsi fólks sem hefur verið fangelsað fyrir það eitt að tjá skoðun sína. Við tökum málstað allra sem búa við skert frelsi eða mannvirðingu óháð uppruna.

AMNESTY
INTERNATIONAL
ÍSLANDSDEILD AMNESTY
INTERNATIONAL
Þingholtsstræti 27
101 Reykjavík
Ísland
Október 2021

Netfang:
amnesty@amnesty.is
Sími: 5117900
www.amnesty.is

Allar myndir eru eign
©Amnesty International
nema annað sé tekið fram.

**PITT NAFN
BJARGAR
LÍFI**